

PAULO ĢENA TORETORE GALATIA EKALESIARI ĢERI

Galatia vaġa-foforina guruġari

Paulo na mai fefa tu betaġu Antioka, Efeso o Makedonia ai etanuto-ġoi nuġanai etoreato. Mai tu laġani 48 ema 58 fakari ai ta etoreato. Mo tu Iesu maki emaseto murinai vau. Ĝia ġena guruġa baregori mai fefa nuġanai tu karoa 2:19-21; 3:2-3; 3:11; 5:1 ekiraġirito.

Paulo na mai fefa etoreato korana tu Iuda tarimari tari ġe-ekalesiato moġeri na Galatia ekalesiari vevaġa-riba kererer i ġevinirito-ġoi naima. Ĝia ġekirato-ġoi, tarimarima tu Mose ġena taravatu guruġari beġe korana-iaġirini vauro vevaġa-maġuri korikori beġe ġoitaġoani. Moġesi naima evaġa-guruġa gwaġiġirito, ekirarito, maġuri ema vei-iobukaiobuka tu veġabidadama ġereġana ġenana moġo Barau ġena namo ema varevare-baras nuġanai bita ġabiani, a dia ġera ġauwei e veiġa ġerina. Ema ekirarito, ġita tu Keriso ġena mase na taravatu ġena seġuka na eruġa-vagħirato, ema ġita tu Iauka Veaġa varau taġabiato, be Iauka na bene ġori-kaura.

Paulo na ġena fefa tu maigesi eboiogħajato:

1. Paulo tauġena na Vari Namona guruġana ekiraġiato - karoa 1-2
2. Vevaġa-maġuri tu taravatu ġenana ba Barau ġena namo e varevare-baras ġenana eiaġomani - karoa 3-4

3. Veīga rakavari ġerina bitana raka-faka ba rogo bitana veiri - karoa 5-6

¹ Au Paulo, apostolo tarimagu na mai fefa tu ġomi Galatia nuġanai ekalesia doğoromi ġemi atore-iaġosiani. Au tu dia tarimarima ġeri urai mai ġauvei aveiani, e dia tarima ta na etuġuguto, mai apostolo ġauveina bana veia etato. Asīgina. Au tu Iesu Keriso ema Tamara Barau na etuġuguto nai, mai apostolo ġauveina aveiani. Iesu Keriso tu Barau na mase na ma evaġa-varigisi ġenogħoiato. ² Ĝegu vevaġa-namo tu tarikakara mabarari au ġesi mainai ġatanuni ġesi, ġomi Galatia nuġanai ekalesia doğoromi ġemi ġatugu-iaġosiani.

³ Barau ġita Tamara ema Vereġauka Iesu Keriso ġerina namo e varevare-bara ema maino ġomi ġemi ai bene tanu. ⁴ Iesu Keriso na ġita ġera Barau ema Tamara ġena ura ekorana-iaġirito, ġia tauġena ġena maġuri ġita ġera rakava dainai etore-tariato. Mo veīga eveiato anina tu, ġita toma mai tanobarai etanuni rakavana ġenana bene vaġa-maġurira uranai. ⁵ Tamara Barau arana bitana vaġa-raġea vanaqvanaġi! Amen.

Vari Namona tu sebona kwariġutu moġo

⁶ Ĝomi na mani maġuri boġi veia nai, au tu badaradara-rakava moġo. Korana ġomi tu Keriso ġena namo e varevare-bara lorinai, Barau na ekeamito, ġena tarimarimai boġono iaġo ġana. Ma nuġanai ġomi tu asikauna ġia ġenana ma boġi ragaraka-veġita, benamo vari boruna ta ma boġi ġabi-raġea. ⁷ Mani vau boġi ġabi-raġea maniġa tu dia Vari Namona. Asīgina ġinavaġi

mōgo. Ğomi mani tu mōgoni, tarima kotari na ġegofa-veġonumini. Ğia ġeurani tu, Keriso Varina Namona begene vei-veġonua veġata ġetoni.

⁸ Senaġi ġai na ġomi tu Keriso Varina Namona mōgo ġemi ġaġobata-iaġiato, ma vari boruna ta tu asiġina. Bema ġai o guba aneruna ta vari boruna ta ġemi ma baġa ġobata-iaġiani nai, dei mōgesina beveini tarimana tu, rakava baregona ġenai betanu-vanaġi vanaġini.

⁹ Mai guruġa tu bita kiraġia, senaġi au na mai akiraġi-ġenoġoiani. Bema tarima ta na ġemi ai “Vari Namona” easi-ġobata iaġiani, senaġi ġia na eġobata-iaġiani varina tu mo ġoġabi-raġeato varina mōga ġesi asi ilaila nai tu, mo tarima ġenai rakava metona baregona bene tanu-vanaġi vanaġi.

¹⁰ Au maiġesina aguruġani tu, tarimarima na begene ġabi-raġegu ġana, ba Barau na bene ġabi-raġegu? Ba mai tarimarima iauri navaġa-namori ġana aguruġani? Bema tarimarima iauri initoma maki roġo navaġa-namori barasi, au toma Keriso ġena vetuġunaġi ai tu asi bara iaġo.

Paulo apostolo tarimanai eiaġoto varina

¹¹ Tarikakagu mabarami, au na ġomi avaġa-guruġa korikorimini. Mo Vari Namona na ġomi ġemi ai aġobata-iaġiato, mōga tu dia tarima ta ġenana erefo-taġuito mōgo varina.

¹² Mai Vari Namona maiġa, au na tu dia tarima ta ġenana aġabiato, ema dia tarima ta na evaġa-ribaguto. Asiġina ġinavavaġi. Mai Vari Namona maiġa tu Iesu Keriso tauġena na ġegu ai evaġa-foforiato vau aribaiato.

¹³ Au guinenai Iuda ġeri doğoro nuğanai atanuto-ġoi nai, kara aveirito-ġoi variri tu ġoseġaġirito, be ġomi ma ribami. Barau ġena ekalesia doğorona aīgesi avaġa-midigu midigurito-ġoi e alai-lausilausirito-ġoi bana vaġar-rakavari veġata atato-ġoi variri tu ma ribami.

¹⁴ Au na Iuda seneri ġeri maġuri mabarabarari akorana-iaġi ginikaurito-ġoi. Ma au na mai maġuri aveiato-ġoi nuğanai tu, Iuda tarimari au ġuru karogu tauri mabarari au na aguine-iaġirito-ġoi.

¹⁵ Senaġi au tu roġo sinagu legana nuğanai, Barau na eġabi-viriġiguto, ema ġena namo e varevare-bara lorinai ekeaguto, ġia ġena ġauvei bana veia etato. Benamo Barau na eura-viniato ġaronai, ¹⁶ Natuna au ġegu ai evaġa-foforiato. Keriso au ġegu ai, Barau na evaġa-foforiato, anina tu, ġia eurato, au na Natuna Varina Namona irau bese tarimari ġeri ai bana ġobata-iaġia ġana. Barau na Natuna ġegu ai evaġa-foforiato nai tu, tarima ta ġenai asi ma avedanaġito. ¹⁷ Ierusalema ġana ġeapostolo-guineto tarimari ġeri ai vedanaġi maki asi avaraġeto. A au mo veiġa aġoitaġoato murinai tu, maoromaoro Arabia ġana aiaġoto. Ma monana ma aġenoġoi-iaġoto Damaseko ġana. ¹⁸ Monai, laġani toitoi (3) ġevanaġito murinai vau, Ierusalema ġana avaraġeto, Petero ġesi baġana guruġa-ġuruġa uranai. Petero ġesi Ierusalemai ġaro gabanana imaima (15) ġatanuto. ¹⁹ Au mo negai apostolo boruna ta tu asi aġitaiato. Au tu Vereġauka tarina Iakobo (o Iames) moġo aġitaiato. ²⁰ Barau ġoiranai au na ġomi mai tu guruġa moġoniri atore-vinimini, asi aġofaġofani.

²¹ Ierusalema araga-kwaneato tu, Siria ema Kilikia tanori ġana aiaġoto. ²² Keriso ġena tarimarima, Iudea tanonai ġetanuni ekalesiari, au ġitaġitagu ġia tu asi ribari. ²³ Senaġi ġia na au tu varigu korina moġo maiġesi eragato ġeseġaġiato-ġoi, ġekirato-ġoi, “Ġita guinenai evaġa-midigu midigurato-ġoi e elai-lausilausirato-ġoi tarimana, toma tu nevaġa-rakavaia etato-ġoi veġabidadamana ma eġobata-iagħani.” ²⁴ Benamo Barau na kara au ġegu ai eveiato, moġa ġeseġaġiato nai tu, Barau ġevaġa-raġeato.

2

Apostolo tarimari na Paulo ġena ġauvei ġevaġa-moġoniato

¹ Laġani gabanana vasivasi (14) ġekorito murnai vau, Banabas ġesi Ierusalema ġana ma ġaġenogħoi-iaġoto. Tito maki au na aġori-kauato, be ġia maki ġai-aġoto. ² Au tu Barau na ġegu ai evaġa-foforiato, naima aiaġoto Ierusalema ġana. Ma monai Vari Namona, irau bese tarimari ġeri aġobataiato-ġoi varina, Ierusalema ekalesia ġeri akiraġiato. Ma mo Vari Namona tu veġorikau tarimari baregori ġereġari ġeri ai maki akiraġiato, ġia na ġegu ġauvei beġene vaġa-moġonia ġana; korana agarito, akirato, asi namo au ġegu ġauvei guinena moġa, o mai ġauvei variġuna aveirini maiġa asi tauri ai beġe iaġoni gariri. ³ Tito tu Grik tarimana, ma au Ierusalmai neganai, ġia tu au ġesi, senaġi ġia tauġanina kefina beġene lama-vaġia ġiġi raġena tu asi ġeveito. ⁴ Senaġi ekalesia o

tarikaka ġofaġofari tari ġai fakamai ġerakatoġa-ġairito, ġeūrato tu, Tito tauġanina kefina beġene lama-vagħia veġata ġetato. Gia ġai fakamai ġemarakatoġa-ġairito, korana ġeūrato, ġai Keriso Iesu ġesi ġasebonato nai, ġai ġema maġuri namona e fakana maiġa, beġene ġita-lemiā uranai. Korana ġia ġeri ura tu, Iuda ġeri sene taravaturi na ġai ma beġene barubaruma maia. ⁵ Senaġi hora misina nuġanai ta maki ġia garori tu asiġina ġinavagħi veġata ġaseġaġirito. Ĝai moġesina ġaveito tauna korikori tu, Vari Namona gurugħana moġonina ġomni rekemi ai bene tanu-vesiriġu uranai.

⁶ Veġorikau tarimari baregori tu ma arari, a asi arari au ġegu ai, ġia tu ilaila moġo. Barau na tarimarima tu dia tauġanina murikana vetoġana eġitaiiani. Maniġeri veġorikau tarimari na gurugħa ta auna vari iatanai tu asi ġetore-kauato. ⁷ Senaġi ġeġitagħuto, Barau na au ġauvei evinigħuto tu, mero tauġaniri kefiri asi ġelama-vagħirito tarimari ġeri, mo tu irau bese tarimari ġeri, Vari Namona bana ġobata-iäġia etato, ilailana Petero mero tauġaniri kefiri ġelama-vagħirito tarimari ġeri ai, mo tu Iuda tarimari ġeri ai, Vari Namona bene ġobata-iäġia etato kavana. ⁸ Korana Barau Iuda tarimari ġeri apostolo tarimana Petero ġena ġauvei nuġanai eġauveito-ġoi kavana tu, au irau bese tarimari ġeri apostolo tarimagu ġegu ġauvei nuġanai maki eġauveini. ⁹ Iakobo (o Iames), Petero ema Ioane tu rubu duġuna tarimari monai. Gia na au ġegu ai Barau ġena namo e varevare-barġa ġeġita-leaiato, benamo ġimari aroribari na au e Banabas ġeġabirukumato. Moġa anina tu, ġia ma nuġari mabarari

ḡesi ḡekirato, Banabas ema au tu irau bese tarimari ḡeri ai, ma ḡia tu Iuda tarimari ḡeri ai beğe iağoni. ¹⁰ Guruğā sebona moğō ḡai ḡevinimato tu ḡekirato, asi ḡeri-ḡari tarimari bağana tuğamağiri e bağana vağ-a-kavari ḡetato. Senaḡi mai veiḡa tu au tauğegu na maki bana veia veḡata atoni veiḡana.

Paulo na Petero ekira-feiato, korana veiḡa ḡofaḡofana eveiato nai

¹¹ Petero Antioka ḡana eiaḡomato neganai tu, au na ḡoirana ḡutu-ḡutunai akira-matana matanaiato, korana ḡia na veiḡa eleaiato nai. ¹² Tovotovonai Iakobo na etuğurito tarimari Petero ḡenai roğosi roğō beğere laḡasi neganai, Petero tu irau bese tarimari ḡesi ḡeġaniḡani vegogoto-ḡoi. Senaḡi Iakobo na etuğurito Iuda tarimari ḡevotuto nai, ḡia tu irau bese tarimari fakari na ma eraka-veğitato. Petero irau bese tarimari fakari na eraka-veğitato, korana mero tauğaniri ḡelama-vağirini veiḡana ḡekorana-iağiani tarimari, Iuda tarimari, gariri eveito nai. ¹³ Iuda tarimari kotari maki Petero ḡesi ḡesebonato, be Petero ḡena mo veiḡa ḡofaḡofana ḡeveiato. Ma Banabas maki ḡia ḡeri mai ḡofaḡofa mağurina na, be ḡia maki ḡeḡofa-därereato. ¹⁴ Senaḡi au ḡegu ḡitaḡitai ḡia tu Vari Namona mağurina korikorinai tu asi ḡerakato-ḡoi naima ḡia mabarabarari matari ḡutuğuturi ai au na Petero akira-matana matanaiato, akirato, “Goi tu Iuda tarimamu, senaḡi Iuda tarimari ḡeri sene mağurinai tu asi otanuni, a ḡoi tu irau bese tarimari ḡeri tanu-mağurinai otanuni. Ma kara

dainai tu irau bese tarimari ovaḡa-naḡirini, Iuda tarimari seneri ġeri taravatu lorinai beğene tanu ottoni, ei?”

Iesu bevaḡa-moḡoniani tarimana na moḡo, Barau na vei-iobukaiobuka tarimanai bekiraġiani

¹⁵ Aba, ġita Iuda tarimara tu Iuda korikoriri ġerina taġorato. Ĝita tu dia irau bese tarimari ġerina taġorato. Irau bese tarimari tu vei-rakava tarimari. ¹⁶ Ma ġita Iuda tarimara tu ribara, Barau na tarimarima tu dia taravatu na ekiraġirini veiġari ġekorana-iaġi ginikaurini nai, ekirarini, asi ġeri vei-rakava etorini. Asīġina. Ĝia tu Keriso ġenai ġeveġabidadamani naima ekirarini, asi ġeri vei-rakava etoni. Ĝita maki moġesi. Keriso Iesu tavaḡa-moġoniato naima Barau ekirato, asi ġera rakava etato. Dia taravatu na ekiraġirini veiġari takorana-iaġi ginikaurini dainai. Asīġina. Keriso ġenai taveġabi-dādāmato nai. Korana tu taravatu ekorana-iaġi ginikauani tarimana ta Barau na tu asīġina ġinavaġi beġabi-raġeani. Asīġina moḡo. ¹⁷ Bema ġita Iuda tarimara tavekwarāġini, taurani, Keriso ġesi bitana sebona, be Barau na bene ġabi-raġera tatoni nai tu, ġita tauġera tavevaġa-foforini, ġita tu vei-rakava tarimara. Moġa anina tu, Keriso eiaġomato vei-rakava benema vaġa-baregoa ba? Asīġina ġinavaġi! ¹⁸ Bema au na mo taravatu, asi tauri ai avaġa-iaġorito dagarari, ma navaġa-ruġa ġenogħoiri atoni nai, au tu moġoni vei-rakava tarimagu, taravatu asi akorana-iaġian. ¹⁹ Korana taravatu akorana-iaġirito-ġoi maġurinai au tu varau amaseto, be taravatu au na asi

ma bakorana-iaġi ġenoġoiani. Taravatu akorana-iaġiato-ġoi maġurinai au tu amaseto anina tu, Barau ġena moġo bana tanu uranai. ²⁰ Au tu Keriso ġesi ġesatauro-sebonaguto; dagara sebona tu, roġo maġuri atanuni, senaġi mai tu dia au tauġegu ġegu maġuri. Asiġina. Mai tu Keriso au nuġagu ai maġuri etanuni. Au mai tauġani nuġanai mai maġuri atanu-iaġiani maiġa tu, Barau Natuna ġenai aveġabidadamani lorinai atanuni. Mai Barau Natuna na au eura-viniguto, ma au maġuri bana ġabia ġana, tauġena ġena maġuri evini-fitogħiato. ²¹ Au na Barau ġena namo e varevare-barā tu asi atore-veġitaiiani. Asiġina ġinavaġi. Korana bema tarima ta na taravatu bekorana-iaġiani nai, vei-lobukaiobuka tarimanai beiäġoni neganai, Keriso tu bere masekava, asi ġena namo ta.

3

Taravatu tana korana-iaġia, ba veġabidadamai moġo bisini tanu

¹ Ĝomi Galatia tarimami babomi! Iesu Keriso satauro ai ġeikoko-kauato varina tu au ġegu ġobatai, be matami ġutuġutunai akiraġi-fofori ginikauato. Ma ġomi mai tu kamara ġora tarimana na ġemi tuġamaġi bemeġa-veġonuri maia, ei? ² Au aurani, mai dagara sebona ġomi na ġokira-varagu: Ĝomi na Iauka Veaġa tu taravatu ġokorana-iaġi ginikauato nai ġoġabiato, ba Keriso Varina Namona ġoseġaġiato, benamo ġovaġa-moġoniato nai ġoġabiato? ³ Ĝomi tu moġoni bogħi babo-korikori, ei? Ĝomi maġuri

variġuna dabaranai raka tu Iauka Veaġa ġena seġukai ġosinaiato, maitoma ġomi ġourani, magona tauġemi ġemi kokore ai boġono ġoitaġoa ġotoni? ⁴ Be, ġomi mo meto ma midigumidigu tu ġogoitaġo-kavarito, asi ġeri namo ta? Senaġi mo meto ma midigumidigu, au ribagu tu, asi ġoġwa-kavarito. ⁵ Ma nadanaġimi atoni, Barau na ġomi Iauka Veaġa evinimini e fakami ai nuġa-farevaġi veiġari boruri eveirini, korana ġomi na taravatu ġokorana-iaġi ginikauani nai ba? Ba Keriso Varina Namona ġoseġaġiani, benamo ġovaġa-moġoniioni dainai?

⁶ Ĝotuġamaġi-ġenoġoi, Aberahamo ġotuġamaġia: “Ĝia tu Barau na ekiraġi-toreato gurugħana evaġa-moġoniato naima, Barau ekirato, ġia tu vei-iobukaiobuka tarimana, etato.” ⁷ Moġesina naima boġono riba, Barau ġeġabidadama-viniani tarimari ġereġari moġo Aberahamo natuna. ⁸ Buka Veaġai etore-guineato gurugħana na ekiraġiani, ekirani, ġoirai Barau na irau bese tarimari tu ġeri veġabidadama ġerina vau bekirarini, asi ġeri rakava betoni. Moġesina naima, Aberahamo ġenai Vari Namona tu ekiraġi-fofori guineato, ekirato, “Tanobara mabarabarari beseri tu, ġoi ġemuna vau vevaġa-namo beġe doġariani.” ⁹ Aberahamo na Barau eġabidadama-viniato, benamo Barau ġenana vevaġa-namo eġoitaġoato. Moġa ilailanai Barau ġenai ġeveġabi-dadamani tarimari mabarabarari tu, Barau ġena vevaġa-namo beġe ġabiani.

¹⁰ Taravatu ġekorana-iaġi ginikauani vau, Barau ġoiranai vei-iobukaiobuka tarimari ai beġe

iāgoni ġetoni tarimari mabarari iatari ai tu rakava metona lelevaġina etanuni. Korana Buka Veāgai tu maiġesina ekirani, “Taravatu bukanai ġetorerito guruġari asi ġekorana-iaġi vanagi-vanaġirini tarimari iatari ai tu rakava metona lelevaġina betanuni.” ¹¹ Buka Veāga na bevaġa-fofori ginikaua, taravatu bekorana-iaġiani tarimana Barau ġoġirānai tu dia vei-iobukaiobuka tarimana. Korana “Barau beġabidadama-viniani tarimana tu vei-iobukaiobuka tarimanai beiaġoni, be bemaġurini.” ¹² Taravatu tu irau veġata, ġia tu dia veġabidadama ġenana eiaġomani. Korana Buka Veāga ekirani, “Taravatu ekorana-iaġi ginikauani tarimana tu taravatu ġenana moġo maġuri beġabiani.”

¹³ Senaġi ġita tu taravatu ġena rakava metona lelevaġina ġenana Keriso na varau evoi-vaġirato. Ĝita tu ġia tauġena na eruġa-boroġirato, benamo mo rakava meto lelevaġina tu ġia na eġabiato. Korana Buka Veāgai etoreato, ekirani, “Ġau ai ġetou-kaurini, ġemaseni tarimari mabarabarari iatari ai tu Barau na rakava meto lelevaġina etore-kauani.” ¹⁴ Keriso na ġita taravatu ġena rakava meto lelevaġina ġenana evoi-vaġirato, tauna korikori tu, Barau na Aberahamo vevaġanamo eviniato, mo vevaġa-namo moġa tu irau bese tarimari na maki Iesu Keriso ġenana beġene ġabia uranai. Korana mo dabarai tu, Barau na ekiraġi-toreato Iaukana tu Iesu Keriso beġe vaġa-moġoniani tarimari mabarari na maki beġe ġabiani.

Barau ġena taravatu na Barau ġena guruġatore

guinena asi ilaila bekoki-fitoğaiani

¹⁵ Tarikakagu mabarami, tarimarima ġera tanu-mağurinai guruğā vağā-ilailana ta nakiṛagia. Vağā-ilailana tarimarima ġera kiraġitore guruğana emoġonini, benamo tavağā-ruğaiani nai tu, mo guruğatore moğā tarima ta na asi ma bekira-fitoğaiani o iatanai guruğā boruna ta asi ma betore-kauani. ¹⁶ Barau na mo guruğatore guruğari tu Aberahamo ema Aberahamo besena sebona moğō ġeri ai ekiraġirito. Buka Veaġai etoreato guruğana tu dia maiġesi ekirani, “Goi besemu ġutumari ġeri,” korana moġesi bere kira tu tarimarima ġutuma bere kiraġiri; senaġi ġia tu ekirani, “Goi besemu sebona ġenai.” Mai tu tarima sebona kwariġtu moğō ekiraġiani, mo tu Keriso ġereġana moğō ekiraġiani. ¹⁷ Au na kara akiraġiani tu iniġa: Barau ġena guruğatore guruğana Aberahamo tu evini-guineato; ma laġani sinau vasivasi ma gabana toitoi (430) evanaġiato murinai vau, Barau na taravatu evağā-ruğaiato. Ma vau ema ruğato taravatuna na Barau ġena guruğatore guinena moğā tu asīġina ġinavaġi bekoki-fitoğaiani, benamo Barau ġena guruğatore moğā tu asi taunai bevağā-iaġoani. Asīġina ġinavaġi veġata. ¹⁸ Bema Barau na evinirato dagarana tu taravatu bita korana-iaġi ginikauani vau bita ġabiani nai tu, mo bita doğariani dagarana moğā tu, ribara, dia ekiraġitoreato mağurinai bita doğariani. Senaġi Barau tu ġena namo e varevare-barai eguruğā-toreto, ma Aberahamo eviniato.

¹⁹ Bema moġesi nai tu, kara dainai taravatu eiaġomato? Taravatu eiaġomato anina

tu, tarimarima na Barau ġekira-sirivaġiato-ġoi maġurina, moġa tu taravatu na bene vaġa-fofori ginikaua. Ma Barau na mai taravatu tu dia betanu-vanaġi vanagħini etato. Asīgħina. Mai taravatu tu betanu-iaġoni mo, Aberahamo natuna bemaġurini vau bea magħoni. Korana Barau ġena mo guruġatore tu ġia ġenai eveiato. Mai taravatu tu Barau na aneru ta eviniato. Benamo mo aneru na tu Barau ma tarimarima vefakari ai eruġato tarimana eviniato. Ma mo vefakari ai eruġato tarimana na tu, ġita ġerai ekiraġi-foforiato, bitana korana-iaġia ġana. ²⁰ Bema tarima sebona moġo eġauveini nai tu, vefakai eruġani tarimana tu asi ġena ġauwei. Ma Barau mainai tu ġereġana moġo, e ġereġana moġo eguruġa-toreto.

Taravatu anina tu kara?

²¹ Be, moġa tauna tu, taravatu na Barau ġena guruġatore guruġana ekira-fitoġiani? Asīgħina ġinavaġi. Korana bere Barau na tarimarima taravatu ta bere viniri, benamo mo taravatu ġenana tarima maġuri beġere doġaria nai tu, moġoni, ġita tu taravatu korana-iaġi-ginikauna ġenana, vei-iobukaiobuka tarimarai bitara iaġo. ²² Senaġġi Buka Veaġai etoreato guruġana na ekiraġi-foforiani, ekirani, “Mai tanobara mabarabarana tu vei-rakava ġena seġuka gaburenai etanuni.” Moġa lorinai kara Barau na ekiraġi-toreato dagħarana, moġa tu Iesu Keriso ġenai bita veġabidadamani vau bita doġariani. Moġa tauna tu, Keriso bevaġa-moġoniani tarimana tu Barau na ekiraġi-toreato varevarena beviniani.

²³ Iesu ġenai veġabidadama maiġa roġosi roġo bere fofori nuġanai, tovotovonai ġita tu taravatu ġena seġuka gaburenai tatanuto-ġoi, taravatu na ebiri-ġaurato mo, Iesu ġenai veġabidadama Barau na ma ema vaġa-foforiato. ²⁴ Be, taravatu na tu ġita eguine-iaġirato mo, Keriso eiaġomato, ben-ammo ekorito. Moġa anina, ġita tu Iesu ġenai bita veġabidadamani vau, Barau bekirani, ġita tu asi ġera rakava betoni. ²⁵ Initoma tu veġabidadama ġena nega beraġasi, naima taravatu na ġita tu asi ma beġori-kaurani.

Veġabidadamai Barau natunai bita iaġoni

²⁶ Ĝomi mabarabarami tu Barau natuna, korana tu Keriso Iesu ġenai ġoveġabidadamani bene. ²⁷ Ĝomi babatiso ġogġabiato tarimami mabarami, Keriso ġesi ġosebonato, be Keriso nuġanai ġotanuni. ²⁸ Ĝomi mabarami fakami ai ta tu asi ġemu irau ta. Ĝoi tu Iuda tarimamu o irau bese tarimamu, tuġu-rakaorakao tarimamu o fakai otanuni tarimamu, vavine o tau, senaġi ġomi mabarami tu sebona moġo. Keriso Iesu ġesi ġosebonato nai, ġomi mabarami tu sebona kwariġutu moġo. ²⁹ Bema ġomi Keriso ġena tarimarima nai, ġomi tu Aberahamo besena, ema Barau na ekiraġi-toreato dagarana maki boġo ġabiani.

4

Vetuġunaġi tauna tu irau, ma natuna korikoriri maki irau

¹ Au tu inīgesi akirani: Mero misina ta, bema īia rōgo mero kei neganai, tamana na eviniato dagarari mabarabarari asi rōgo bēgaunarini. Aba, mo dagara mabarabarari tu īia īena farefare, senāgi īia tu rōgo mero kei, naima īia na asi rōgo bēgaunarini. A īia tu tūgu-rakaorakao tarimana kavana rōgo betanuni. ² Mo mero misina benariani tarimari, ema mo īena dagara bēge īita-īaurini tarimari īeri vēgitāgau gaburenai rōgo betanuni, beiāgoni mo, tamana na ekiragi-toreato īarona beā īabiani. ³ īita maki mōgesina, rōgo mero misira e kekenira misira negari ai tu, taravatu irauirau e tanobara barauri īeri tūgu-rakaorakao merora e kekenirai tαῑgoto. ⁴ Senāgi Barau na evirīgiato īarona evotuto nai, Barau na Natuna etūgu-iāgomaiato, vavine ta īenana ema māgurito. Barau Natuna etūgu-iāgomaiato maīga tu, taravatu īena sēuka gaburenai ema māgurito. ⁵ īia taravatu īena sēuka gaburenai ema māgurito korana tu, taravatu īena sēuka gaburenai tatanuni tarimaramara benema voīgenōgoira, benamo Barau natunai bisini iago gana.

⁶ īomi tu mōgoni Barau natuna. Mōgesi naima Barau na Natuna Iaukana etūgu-marīgoato, īita tata lorurai o nūgarai eraka-tōgato, ma etanuni. Mo Iauka mōga īita lorura īuturi na ekea-rosini, ekirani, “Tamagai, Tamagai!” etoni. ⁷ Mōgesi naima īomi toma tu dia taravatu īena tūgu-rakaorakao tarimami. Asīgina. īomi toma tu Barau natuna. īomi tu mōgoni Barau natuna lorinai, Barau na natuna bevinirini dagarari

mabarabarari tu ġomi na maki boġo ġabirini.

Paulo na Galatia tarimari etuġamagi-baregorito

⁸ Guinenai ġomi na Barau roġosi roġo boġoro ribaia neganai, ġomi tu ġofaġofa barauri ġotomarakariġo vinirito-ġoi, (ġia tu ġima veiveiri dagarari moġo), ġia ġeri tuġu-rakaorakao tarimari ai ġoiaġoto. ⁹ Senaġi toma tu, Barau boġoma ribaia, ba nakira, Barau na ġomi bema ribami. Ma kamasi nai tu taravatu moiramoirari, asi tauri dagarari ma ġokorana-iägi ġenoġoiri ġotoni? Ĝomi ġourani tu, maniġeri taravatu na ma beġene barubaru-tarimi ġotoni, ei? ¹⁰ Ĝomi tu ġaro e ġue, vereko ġarori e laġani tari ġotuġamagi-baregorini e ġokorana-iägi baregorini. ¹¹ Au ġomi ġemi veiġa aġitarini tu, mai ama tuġamagi-garini. Akirani, au ġomi ġemi ai tu, betaġu avekwaraġi-kavato banaġu atoni.

¹² Tarikakagu mabarami, anoġimini, au kavana boġono vei, korana au maki taravatu aiaġuiato nai, ġomi kavana aveito bene. Ĝomi na au ġegu ai veiġa rakavana ta tu asi ġoveiato. ¹³ Ĝomi maki ma ribami, au tovotovonai ġomi Vari Namona au na aġobata-vinimito tu, mo keve ta na eġabiguto, benamo maninai tatanuto-ġoi nai. ¹⁴ Aba, au ġegu ai mo keve moġa tu, ġomi ġemi ai vetovonaġi baregona ta, senaġi asi ġoġita-fitoġaguto, e asi ġoragakwane-moġovaġiguto. A ġomi na au tu Barau ġena aneru ta boġoro ġabi-raġea ilailanai ġoġabi-raġeguto. Ma au tu noġa moġo Keriso Iesu tauġanina korikorina noġa ġoveiguto. ¹⁵ Ĝomi ġemi iaku e verere maki barego. A toma tu

kamasi, mo iaku e verere tu aīgeri, ei? Mai tu mōgoni aguruğani, mo negai bema boğoro ura, matami ǵogibo-vaǵiri, benamo au ǵovinigu boğoro si nai tu, ǵoro ǵibo-vaǵiri, benamo boğoro vinigu. ¹⁶ Toma tu kamasi? Guruǵa mōgoniri akira-varamini nuǵanai tu, ǵemi vetari tarimanai ma boǵo vaǵa-iaǵogu?

¹⁷ Maniǵeri ǵofaǵofa tarimari na ǵomi ǵemi ai ura tu barego lelevaǵina ǵetoreani, senaǵi ǵia ǵeri tuǵamaǵi e ura tu asi roroǵoto. Ǵia ǵeri ura baregona ǵeveiani tu, ǵomi ǵai ǵemana moǵo boǵono raka-veǵita, benamo ǵia ǵeri ai beǵene ǵabi-vanaǵimi ǵetoni. Ma ǵia na beǵene ǵabi-vanaǵimi, be ǵia boǵono ura-viniri ǵetoni. ¹⁸ Vanaǵivanaǵi tarimarima namo beǵene ǵabia uranai, bita uravini-baregorini tu namo vedaurea. Ma namo bene ǵora ǵana, tarimarima bouravini-baregorini maǵurina tu, dia au ǵoiragu ai moǵo boǵono veia. Asıǵina. ¹⁹ Natugu, ǵomi tu au na atuǵamaǵi-kaumini. Au tu ǵomi urami ai, be noǵa vavine ma baniri na mero ǵeruǵu-vaǵirini ǵetoni nai, midigu ǵeǵabirini kavana, au midigu aǵanini. Mai midigumidigu tu baǵabi-iáǵoani mo, Keriso vetoǵana korikori ǵomi ǵemi ai bevetoreni. ²⁰ Initoma au ǵegu ura barana tu, ǵomi sevimi ai barasi ruǵa-tari, be garogu bara kefoa, bara vaǵa-kava ginikaumi. Korana au ǵomi ǵemi ai tu mai ama daradarani, asi aribani, kamasi bavaǵa-kavamini.

Hagar ma Sara

²¹ Gomi taravatu gaburenai tanu ura-dikana ǵoveini tarimami na ǵokira-varagu. Ǵomi tara-

vatu na kara ekiraġiani guruġana tu ġoseġaġi-ginikauani ba? ²² Buka Veāga tu maiġesi etoreato: Aberahamo natuna tu ruarua, ta tuġu-rakaorakao vavinena ġenana emaġurito, ma ta tu vavine fakana, dia tuġu-rakaorakao vavinena, ġenana. ²³ Tuġu-rakaorakao vavinena ġenana emaġurito merona tu, Aberahamo e Hagar ġegena-vegogoto, monana egorato. Senaġi vavine fakana ġenana emaġurito merona tu, Barau ġena gurugatore lorinai emaġurito. ²⁴ Mai vetoġa maigeri tu guruġa vaġa-ilailari veiġari moġo. Mai vavine ruarua maigeri tu, Barau ġena kiraġitore ruarua ġevaġa-foforirini. Hagar tu Barau ġena kiraġitore ta Sinai Ĝorona na eiaġomato dagarana ekiraġiani, ma ġia na eruġa-vaġirito tarimari tu tuġu-rakaorakao tarimari. ²⁵ Mai guruġa “Hagar” tu Arabia tarimari na Sinai Ĝoronai ġekiraġiani. Ema Hagar maki toma etanuni Ierusalemana vetoġana kavana. Korana mai Ierusalema sitina e Ierusalema tarimari tu tuġu-rakaorakao tarimari. ²⁶ Senaġi gubai etanuni Ierusalemana tu faka. Ma ġia tu ġita sinara. ²⁷ Buka Veāgħai tu maiġesina ekirani,

“Vavine gabanimu,
mero asi oġabini vavinemu,
e mero ġabi midiguna asi ribamu vavinemu,
noiaku e noverere!

Korana tu ġaraġona na eiaġuiato vavinena
natuna tu ġutuma gorogoro,
ma ġaraġona na asi eiaġuiato vavinena natuna tu
asi vovoka.”

²⁸ Tarikakagu mabarami, ġomi tu Isako kavana.
Barau ġena gurugatore lorinai, Barau natunai

ḡoiaḡoto. ²⁹ Mo negai Aberahamo e Hagar ḡegena-vegogoto nai, eḡorato merona na Iauka Veaḡa ḡena seḡukai emaḡurito merona evaḡamidigu midiguato, moḡesi kavana maitoma maki mo veiḡa sebona eḡorani. ³⁰ Senaḡi Buka Veaḡai etoreato guruḡana tu kara etoni? Ġia tu ekirani, “Mani tuḡu-rakaorakao vavinena ma natuna ḡesi tu ḡomi sevimi na boḡono lai-veḡitari. Korana vavine fakana natuna ḡena farefare mani tuḡu-rakaorakao vavinena natuna ḡesi tu asi veḡata beġe ḡauna-vegogoani.” ³¹ Ma, tarikakagu, ḡita tu dia tuḡu-rakaorakao vavinena natuna. Asiġna. Ġita tu vavine fakana natuna.

5

Taravatu irauirauri ḡeri tuḡu-rakaorakao tarimari ai asi ma boḡono iaġo

¹ Ġita tu bitana faka uranai, Keriso na taravatu misimisiri ḡerina eruḡa-vaġirato. Be boḡono ruḡa-gigitari. Ma tauġemi mani luda tarimari ḡeri taravatu misimisiri e vereko irauirauri ḡeri tuḡu-rakaorakao tarimami ai asi ma boḡono vevaḡa-iaġo.

² Ġoseḡaġi! Au Paulo na akiramini, bema ḡomi tauġanimi kefiri beġe lama-vaġirini nai tu, Keriso na ḡita bene ruḡa-vaġira ḡana, kara eveiato, moġa tu asi ḡena seḡuka ḡomi ḡemi ai. ³ Ema mani deidei tauġaniri kefiri beġe lama-vaġirini tarimami tu navaḡa-guruḡami, ḡoseḡaġi. Ġomi tu taravatu mabarari misikose boḡono korana-iaġi ginikauri veḡata. ⁴ Bema ḡomi ḡokirani, taravatu boḡono

korana-iaġi ginikaua, be Barau ġoiranai vei-
iobukaiobuka tarimami ai boġono iaġo ġotoni tu,
tauġemi moġo Keriso ġenana ġoveġabi-ġerevaġini.
Ema ġomi tu Barau ġena namo e varevare-barā
ġenana ġoveġitani. ⁵ Iauka Veaġa ġena seġukai
Barau ġenai taveġabidadamani, ema tavaġa-
nogani, Barau na vei-lobukaiobuka tarimara be-
nesi ġana. ⁶ Keriso Iesu ġesi esebonato tarimana
tu tauġanina kefina ġelama-vägiato ba asi ġelama-
vägiato tu asi ġeri irau ta; mai veiġa ruarua ġerina
namo ta asi beġorani. Dagara baregona korikori
tu veġabidadama, mo veġabidadama na veuravini
evaġa-foforiani.

⁷ Ĝomi tu raga-iruirus ai ġoraga-ginikauto-
goi. Ma kamara deikara na ġoiramni easi-
kouġauato, benamo toma tu guruġa moġonina
asi ma ġokorana-iaġiani? ⁸ Mani vevaġa-ura
veiġana maniġa tu dia ġomi ekeamito Barauna
ġenana eiaġomani. ⁹ Boġono riba, farao evaġa-
tuburini muramurana kotuna na farao evaġa-
tubu baregoani. ¹⁰ Barau ġenai ġegu tuġamaġi
tu atorekau-gwaġigiani, korana ribagu, già na
bevaġa-kavamini, benamo iaunega boruna ta asi
ma boġo ġabi-raġeani. Mani ġomi evaġa-tuġamaġi
daradaramini tarimana maniġa tu, ġena veiġa
voina metona bedoġariani veġata.

¹¹ Tarikakagu mabarami, bema au na mero
tauġaniri kefiri lamavaġi veiġana initoma roġo
aġobata-iaġiani nai, au karase nai tu roġo ġevaġa-
midigu midiguguni? Bema au na mero tauġaniri
kefiri lamavaġi veiġana roġo bara ġobata-iaġia
nai tu, Keriso ġevaġa-satauroato varina aġobata-

iaġiani, mainana tarimarima nuġari tu asi bere vaġa-metori. ¹² Ĝomi ġemi tuġamaġi ġevei-veġonu veġonurini tarimari maniġeri, namona tu tauġeri na seuri beġene farari.

¹³ Moġoni, tarikakagu, ġomi Barau na ekeamito tu, taravatu irauirau korana-iaġiri ġerina boġono raka-faka ġana. Ma ġomi tata tu dia taravatu gaburenai ġotanuni, senaġi fakai ġotanuni. Mani fakai ġotanuni dainai tu, tauġani ġena ura rakavari boġono korana-iaġiri ba? Asiġina ġinavagi! Ĝomi tu ma veuravinimi ġesi karomi ġesi boġono vevaġa-kava, e karomi ġeri vetuġunaġi boġono iaġo-vini. ¹⁴ Taravatu mabarabarari tu taravatu guruġana sebonai moġo Barau na evaġa-iaġoato, ekirato, “Sevimu tarimana bono ura-vinia, ġoi tauġemu oveuravinini ilailanai.” ¹⁵ Bema ġomi tauġemi karomi tata ġesi moġo boġo vekira-ġarama ġaramani e boġo vevaneni nai tu, boġono venari, korana karomi ġesi tauġemi moġo boġo vevaġa-rakavani, benamo veġabidadama na boġo ketoni garina.

Tauġani ġena veiġa e Iauka ġena veiġa

¹⁶ Au tu iniġesina akirani: Iauka Veaġa na ġemi maġuri bene guine-iaġiri, be tauġani ġena ura rakavari asi boġono korana-iaġiri. ¹⁷ Ĝita ribara, tauġani na euravini-baregorini veiġari, Iauka na tu asi eura-vinirini, ema Iauka na euravini-baregorini veiġari, tauġani na tu asi eura-vinirini. Ĝia tauri ruarua tu ġevevaġini. Moġesina naima, ġoi na veiġa namori bono veiri otoni veiġari tu asi oveirini. ¹⁸ A bema ġoi Iauka na eġori-kaumuni nai, ġoi tu dia taravatu gaburenai otanuni.

19 Tauğani na euravini-iağirini veiğari tu maiğeri: Mata-borağā veiğari, veiğā mirori, kima veiğari, **20** kwaivakuku toma-rakariğō, ġora e meğameğā, vebaruvini, vevane, mama, niaraniara, arana beğene vağā-rağea etoni veiğari, veğareveğare, vevare-kirakira veiğari, **21** dagara mata-kifakifari o mata-ğanığaniri, niuniu ema ġoreğore, ma veiğā irauirau maiğesi kavari. Guinenai akira-toreğāumito kavana, toma maki akira-toreğāumini, maiğesi veiğari beğe veini tarimari tu, asiğina ġinavağī Barau ġena Basileia nuğanai beğea raka-toğani.

22 Senaġi Iauka ġwaġwana tu maiğeri: Veuravini, iaku, maino, vevaġa-gwaġiġi, veiau-namo, nuğā-namo, vetuġamaqikau, **23** nuğā-ġavemuko o manau, ema nuğā-gwaġiġi. Maiğeri veiğā tu taravatu na asi ekourini, asi taravaturi. **24** Keriso Iesu ġena tarimarima korikori vetoğana tu maiğesi: Giä tu tauğani na eġabiraġe-baregorini dagarari e euravini-iağirini dagarari mabarabarari eikoko-kaurito satauro tuğunai Keriso ġesi.

25 Bema ġita Iauka Veaġa na ġera maġuri equine-iağirini nai tu, Iauka Veaġa ġena dabarai maki bisini raka. **26** Ġita tauğera asi sivekiragi-varaġevaraġe, e karora nuğari asi siveibarubaruri, ema karora tata ġeri ai dagara tari moğeri asi simata-ğanığanı-iağiri.

6

Ekalesia karomi ġesi boġono vevaġa-kava

1 Tarikakagu mabarami, bema fakami ai tarima ta na veiğā eleiani ġoġitaiani nai tu, Iauka

Veaḡa na ġemu maġuri eguine-iaġiani tarimamu na nuġamu ma manauna ġesi bono vaġa-kavaia, ġena maġuri bono toto-iobukaia maia. Senaġi ġoi tauġemu maki bono venari. Asi namo Satani na ġoi maki beriba-ġanimuni ġesi. ² Karomi tata ġesi boġono vevaġa-kava, ġemi meto boġono ġwa-barabarari, korana moġesi boġo veini tu, Keriso ġena taravatu boġo korana-iaġi ġitakauani. ³ Bema tarima ta tauġena bevetuġa-maġini, ġia tu tarima korikori betoni, a nuġanai ġia tu asi ġeċaviani tarimana. Ĝia tu tauġena kekei moġo eveġofaġofa-iaġini kekei. ⁴ Tarimarima mabarari tu tata ġeri veiġa e maġuri beġene vetau-ginikauri. Benamo moġa murinai vauro tata ġia tauġena ġena maġuri namona iakuna bene vei. A dia ġia ġena maġuri namona tarima ta ġena maġuri ġesi bene vaġa-vetovoa. ⁵ Korana tu tarima tata ġereġana na ġena maruna metona bene ġwaiia.

⁶ Tarima ta deikara riba eġabini Barau ġena guruġai tarimana tu, ġia ġenai kara etanuni dagarari kota ġena vevaġa-riba tarimana bene varevarevinia.

⁷ Tuġamaġi kerereri na asi beġene ġabimi. Barau tu asi boġo ġofaiani. Tarimarima tu kara ġuena evaroani, benamo moġa ġwaġwana ġereġana moġo eġabiani. ⁸ Tauġani ġena ura rakavari ekorana-iaġirini tarimana tu, tauġani ġena ura rakavari ġerina maġuri rakava kwaik-waina e mase bedoġaririni. A Iauka Veaġa ġena veiġa namori ekorana-iaġirini tarimana tu, Iauka Veaġa ġena veiġa namori ġerina maġuri vanagħivnaġi beġabiani. ⁹ Moġesina naima veiġa namori veiveiri ai asi bitana gau. Korana

veīga namori veiveiri asi bita vāga-ketoani nai tu, kwakwa negana korikorinai tu ānīgani bita kwa-dōgarini. ¹⁰ Mōga lorinai āita āera mai nega namonai tu tarimarima mabarabarari āeri ai veīga namori bisini veiri. Ma mai veīga namori tu Keriso āenai āevegabidadamani besena mabarabarari āeri ai tu bisini veiri vēgata.

Dia kefi lamavāgi āenana māguri bōgoitāgoani

¹¹ Mai fefu tu au taūgegu na batorea āomi āemi. Āogitaiani, mai gurūga-matari baregori atorerini mai fefai. ¹² Gosēgāgi, āomi taūganimi kefiri bēgene lama-vāgiri gurūgari āevei-gwadərini tarimari, manīgeri tu taūgani murika na dagarari koriri āevekokoroku-iāgirini tarimari. Mani tarimarima manīgeri tu Keriso āena satauro dainai bēge vāga-midigu midigurini garinai manīgesi āeveini. ¹³ Taūganiri kefiri āelama-vāgirini tarimari na taravatu tu asi āekorana-iāgiani. A āia tu āeura-baregoni, āomi taūganimi kefiri bēgene lama-vāgiri āetoni. Āia āeura-dikani tauna korikori tu, āomi taūganimi kefiri bēge lama-vāgirini nai, bēgene veiavi āana. ¹⁴ Au dagara ta vekokorokuna tu asigina āinavāgi baveini, a au tu āita āera Verēgauka Iesu Keriso āena satauro mōgo bavekokoroku-iāgiani. Korana mai satauro āenana tanobara dagarari au āegu ai tu āmaseto satauro tūgunai, ema au maki tanobara dagarari āeri ai tu amaseto satauro tūgunai. ¹⁵ Mero taūganiri kefiri āelama-vāgirini nai, namo ta asi bēgorani, ema mero taūganiri kefiri asi bēge lama-vāgirini nai, maki namo ta asi bēgorani. Korana dagara baregona sebona Barau āenai

tu, Barau na tarima variġu geragerarai evaġa-iaġorani. ¹⁶ Mai maġuri maiġa beġe tuġamaġiani e beġe korana-iaġiani tarimari tu Barau ġena tarimarima o Isaraela tarimari korikori; ġia iatari ai maino e vevetuġaġwa bene tanu.

¹⁷ Maitoma beiaġoni, tarima ta na au meto asi ma bene vinigu, korana Iesu ġebaru-viniani tarimari na ġekwariguto, be ġegu giri tauġanigu ai aġwa-rakaorini, moġeri na ġevaġa-foforinai, au tu Iesu Vereġauka ġena vetuġunaġi tarimana korikorina.

¹⁸ Tarikakagu mabarami, ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena namo ma varevare-barā ġomi mabarami iaukami ġesi bene tanu. Amen.

GINITAĞO VARIĞUNA
The New Testament in the Sinaugoro Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Sinaugoro long Niugini

Copyright © 1995 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Sinaugoro

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 22 Nov 2019

a998e4ce-f2f7-5577-968e-5d2feef358f1